

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้นโดยการมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบบประเมินพัฒนาการเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา วิธีดำเนินการวิจัยได้ดำเนินการตามแผนงาน ดังนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง และข้อมูลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง จัดประชุมชี้แจงโครงการและจัดทำแผนพัฒนา การกำหนดประเด็นคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องการพัฒนา การพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม วิเคราะห์หลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดอบรมแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประชุมปฏิบัติการจัดทำเครื่องมือการวัดและประเมินผลคุณธรรมจริยธรรม จัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประเมินผลพัฒนาการ และพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยครูผู้สอนและผู้ปกครอง ผลของการดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ พบว่า

1. รูปแบบการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยการมีส่วนร่วม ผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา และชุมชน โดยมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นคุณธรรมจริยธรรมสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การกำหนดแผนดำเนินงาน การจัดทำตัวชี้วัดคุณธรรมจริยธรรมสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งกระบวนการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมส่งผลให้เด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการจัดประสบการณ์ ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยการมีส่วนร่วม มีพัฒนาการทุกด้านอยู่ในระดับดีมากเป็นส่วนใหญ่ดังนี้

- 2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย เด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการจัดประสบการณ์ ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม มีพัฒนาการด้านร่างกาย ผ่านการประเมินทุกคนทุกรายการประเมิน ส่วนใหญ่การประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) โดย

รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) รองลงมาคือ กล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ กล้ามเนื้อใหญ่กล้ามเนื้อเล็กใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$)

2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ เด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม มีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจผ่านการประเมินทุกคนทุกรายการประเมิน ส่วนใหญ่การประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สนใจและมีความสุขกับศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหวตามจินตนาการและรักการออกกำลังกาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) รองลงมาคือ รู้จักการประหยัด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความเมตตากรุณาและช่วยเหลือแบ่งปันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$)

2.3 พัฒนาการด้านสังคม เด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม มีพัฒนาการด้านสังคมผ่านการประเมินทุกคนทุกรายการประเมิน ส่วนใหญ่การประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาคือ มีสัมมาคารวะและมารยาทตามวัฒนธรรมไทย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$)

2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา เด็กศูนย์พัฒนาเด็กหนองปลิงที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม มีพัฒนาการด้านสติปัญญาผ่านการประเมินทุกคนทุกรายการประเมิน ส่วนใหญ่การประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เล่าเรื่องราวหรือนิทานตามความคิดของตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมาคือ สนทนาได้ตอบเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ แสวงหาคำตอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$)

3. เด็กศูนย์พัฒนาเด็กหนองปลิงที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม มีการประเมินพฤติกรรมผ่านการประเมินทุกคนทุกรายการประเมิน โดยตัวชี้วัด/พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรับผิดชอบ (ปฏิบัติตนตามข้อตกลงเบื้องต้น) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมาคือ ความกตัญญูกตเวที อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความมีระเบียบวินัย (ปฏิบัติตามวัฒนธรรม) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$)

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำเร็จได้จากความร่วมมือของบุคลากรหลายฝ่าย คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างสูง ได้แก่ ประกอบด้วยครูผู้สอนสายชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 ผู้ปกครองเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

ขอขอบคุณ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัย และขอขอบคุณครูเฉลย มาหล้า ที่ทำหน้าที่ประสานงานในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จนงานวิจัยสามารถดำเนินการลุล่วงไปด้วยดี

คณะผู้วิจัย

2552